

vann fra fjell til fjord

Foreløpig **PROGRAM** NASJONAL VANNMILJØKONFERANSE

10. – 11. MARS 2010
SAS Scandinavia, Oslo

Program 10.mars

09:00 Registrering /kaffe/utstilling

Ordstyrer:

Janne Sollie/Direktoratet for naturforvaltning

Bolk 1 - Plenum: Innledning

10:00 **Åpning av konferansen**

Janne Sollie, Direktør, Direktoratet for naturforvaltning

10:10 **Norge ved et vannskille**

Heidi Sørensen, Statssekretær, MD

10:40 **Vannmiljøtiltak i Europa**

Maria Brättemark, DG Environment, EU kommisjonen

11:10 **Langsiktig næringsvirksomhet med bærekraftig vannbruk**

Stein Lier-Hansen, Adm. Dir., Norsk industri

11:40 Spørsmål til foredragsholderne

12:00 *LUNSJ og tid i utstillingsområdet*

Bolk 2: Parallellsesjoner – se program på de neste sidene:

A. Landbruk

B. Vann og avløp

C. Fiskeri – kystvann

D1: Fysiske inngrep – Vannkraft og samferdsel

D2: Vannrelaterte FoU resultater

Parallellsesjon A : 10.mars 13.00 – 18. 00

Landbruk

Ordstyrer:

Reidar Tveiten, Statens landbruksforvaltning

13:00 **Helhetlig vannforvaltning i et landbruksperspektiv**

Statens Landbruksforvaltning

13:20 **Tiltak mot avrenning fra landbruket**

Veileder for miljøtiltak mot vannforurensing fra landbruket.

Line M. Rød, Bioforsk

13:50 **Arbeidet med ny gjødselvereforskrift**

Statens Landbruksforvaltning

14:00 **Redusert jordarbeiding – viktig, men ikke problemfritt**

Svein Skøien, Bioforsk

14:30 PAUSE

14:50 **Utfordringer for svensk landbruk**

Sindre Langaas, Landtbrukarnas Riksförbund (LRF)

15:10 **Samarbeidsprosjekter som integrerer produksjons- og miljøhensyn**, Hans Roust Thyssen, Dansk landbruksrådgivning

15:50 **Miljøkontrakter for redusert jordbruksavrenning til vestre Vansjø**

Helga Gunnarsdottir, Vannområdeutvalget Morsa

16:20 PAUSE

16:40 **Bruk av skog for å hindre avrenning av næringsstoffer til vann og vassdrag**, NN

17:10 **Økonomi og kostnadseffektivitet for landbrukstiltak**

Karen Refsgaard, NILF og Marianne Bechmann, Bioforsk

Vann og avløp

Ordstyrer:

Harald Gaarde, Klima og forurensningsdirektoratet

13.00 Vann og avløp – en hovedutfordring for norsk vannmiljø
Simon Haraldsen, Fylkesmannen i Akershus

13.30 Opprydding av utslipp i spredt bebyggelse.
Hvordan få alle aktører med seg i prosessen?
Gro Gaarder, Marker & Aremark kommune

14.00 Opprydding i utslipp fra avløpsnett og overløp
Forholdet mellom forvaltningsplan/tiltaksprogram etter vannforskriften og kommunens hovedplan avløp og saneringsplan
Representant fra kommune

14.30 Pause

14.50 Avløp og drikkevann i Melhus kommune
Tove Hellem, Melhus kommune

15. 20 Forvaltningsplaner for vann og VA tiltak
Erfaringer fra vannområdene i Pura
Stig Bell, Oppegård kommune;

15.50 Drikkevann og vannforskriften
Navn ikke bekreftet

16.40 Økologisk avløpsrensing
Navn ikke bekreftet

18.00 Slutt

19.30 Konferansemiddag

Det er lagt inn tid til spørsmål og diskusjon mellom foredragene – konferansens endelige program vil vise dette

Kystvann

Ordstyrer:

Einar Dahl, Havforskningsinstituttet

Foto: Kristin S. Karlsen

13:00 Forvaltning av hav og vann
Johán H. Williams, ekspedisjonssjef, *Fiskeri og kystdepartementet*

13:20 Helhetlig vannforvaltning i et kystvannsperspektiv
Samspill mellom vannforskriften og sektoransvaret
Liv Holmefjord, Fiskeridirektør, Fiskeridirektoratet

14:00 Kan en norsk vannforskrift bidra til bedre sjømattrygghet?
Sylvia Franzen (NIFES) og Jan Henrik Sandberg (Norges Fiskarlag)

14:30 PAUSE

14:50 Havbruk og miljø
Lokalitetskrav, overvåking og anbefalt oppfølging
Otto Sandnes, Akvakompetanse

15:20 Tiltak for å redusere miljøutfordringen i oppdrettsnæringen
Aina Vallan, FHL (Tentativ tittel på presentasjonen)

15:50 Bit for bit utbygging i kystsonen
Knut Bjørn Stokke, NIBR

16:20 PAUSE

16:40 Kartlegging av ålegrasenger og vurdering av tiltak i Tvedestrand kommune
Asbjørn Aanonsen, Tvedestrand kommune

17:10 Fremmede arter i kystvann - Kunnskapsstatus og mulige tiltak
Anders Jelmert, Havforskningsinstituttet

Fysiske endringer

Vannkraft og samferdsel

Foto: Tore Høyland

Ordstyrer:

Jo Halvard Halleraker, Direktoratet for naturforvaltning

13:00 Modernisering av miljøforhold gjennom vilkårsrevisjoner

Rune Flatby, NVE

13:20 Statkrafts bærekraftprinsipper og miljøtilstand i gamle reguleringer, *Vegard Pettersen, Statkraft*

13:40 Forslag til hvordan best samordne vilkårsrevisjoner og forvaltningsplaner, *Trine Larsen, LVK*

14:00 Fornybar energi og ivaretagelse av allmennheten, fisk og naturmangfoldet, *Øyvind Fjeldseth (NJFF)*

14:30 Pause

14:50 Fysiske inngrep langs norske veier
Jørn Arntsen, Vegdirektoratet

15:10 Praktiske erfaringer med miljøforbedrende tiltak i nord-norske vassdrag

Gunnar Kristiansen, NVE region Nord

15:30 Fysiske habitatforbedringer – erfaring med terskler
Jo Vegard Arnekleiv, LFI-NTNU

15:50 Fysiske habitatforbedringer – fisketrapper og vandring
Hans-Petter Fjeldstad, NTNU

16:20 PAUSE – overgang til nytt tema

Vannrelatert FoU arbeid

Foto: Jo H. Halleraker

Ordstyrer:

Ingrid M. Nissen, Miljøverndepartementet

16:40 Hvor mye er folk villig til å betale for godt vannmiljø?

Resultater fra EU-prosjektet Aquamoney
NIVA

17:00 Integrert vannforvaltning, vannkraft og andre viktige påvirkninger - Glomma som case i EU prosjektet STRIVER
Haakon Thaulow, NIVA

17:20 Samspillet vannkraft og miljø – hva vet vi og hvilken kunnskapsutvikling foregår
Tor Haakon Bakken, SINTEF

17:50 Diskusjon

18:00 Slutt for dagen

19:30 Konferansemiddag på SAS Scandinavia

UTSTILLINGSOMRÅDE

Forvaltningen, sektorer, kommuner og organisasjoner kan presentere prosjekter knyttet til tiltak i vann og arbeid i vannområder. Utstillingsområde i pauseområdet utenfor konferansesalene. Kryss av på påmeldingsskjemaet. 850,- per stand per dag

Program 11.mars

08:30 Registrering av nyankomne

Ordstyrer:

Anders Iversen, Direktoratet for naturforvaltning

Bolk 3: Fra plan til gjennomføring av tiltak

09:00 Oppsummering av dag 1 og innledning til dag 2

Anders Iversen, DN

09:15 Fra plan til handling

Fra vedtatte forvaltningsplaner til gjennomføring av tiltak
Jon Lasse Bratli, Miljøverndepartementet

09:45 Dags åt handling - Gjennomføring av tiltak i Sverige

Bo Sundström

10:15 Lytter vi til naturens stemme i vannmiljøarbeidet?

Rasmus Hansson, WWF

10:45 Spørsmål og kommentarer til alle 3 innledere

11:10 Vannforvaltning når klimaet er i endring

Anders Iversen, DN

11:30 LUNSJ og utstilling

12. 00 – 16.00 Parallellsesjoner – se program på de neste sidene:

E: Arbeid i vannområdene

F: Forurensing

G: Vannkraft

H: Restaurering av byvassdrag

Parallellsesjon E: 11. mars 12.30 – 16. 00

Arbeid i vannområdene

Ordstyrer:

Torill Kongsness, Østfold fylkeskommune

Foto: Magnus Voje

1230 Kollektiv handling fullt og helt, eller stykkevis og delt?"

Pilotstudie av helhetlig vannforvaltning i fire vannområder.
Marthe Indset, NIBR

1325 Hva lærte vi av første planleggingsfase?

Finn Grimsrud, Haldenvassdraget

1400 PAUSE

1430 En arealplanlegger står fram

En arealplanleggers erfaring med involvering i vannforvaltning.
Arthur Wøhni fra Bærum kommune

1500 Hvordan engasjere lokalmiljø og grasrota i vannforvaltning?

Ida Fossum Tønnessen, Oslo Elveforum

1520 Involvering av miljøorganisasjonene – medvirkningsprosjektet

Christian Steel, SABIMA

1550 Oppsummering og avslutning

1600 Slutt og vel hjem

Det er lagt inn tid til spørsmål og diskusjon mellom foredragene – konferansens endelige program vil vise dette

Forurensning

Ordstyrer:

Hilde B. Keilen, Klima og forurensningsdirektoratet

- 12:30 **Forurenset sjøbunn i kommunale trafikkhavner**
– ansvar, virkemidler og tiltak
Hilde Beate Keilen, Klima og Forurensningsdirektoratet
- 13:00 **Sedimentopprydding i Trondheim havn**
Silje Salomonsen, Trondheim Kommune
- 13:30 **Industriforurensning og vannforvaltning**
Navn ikke bekreftet
- 14:00 PAUSE
- 14:30 **Avrenning fra veier**
Jørn Arntsen, Vegdirektoratet
- 15:00 **Gruveforvaltning – ansvar og virkemidler**
Direktoratet for mineralforvaltning og Bergvesenet på Svalbard
- 15:30 **Miljøgifter**
Bård Nordbø, Klima og forurensningsdirektoratet
- 15:50 Oppsummering og avslutning
- 16:00 **Slutt og vel hjem**

Vannkraft

Ordstyrer:

Tor Simon Pedersen, Norges Vassdrags og energidirektoratet

Foto: Jo H. halleraker

- 12:30 **Hvor mye vann er nok til miljøet, og hvordan best komme fram til det?** *Steinar Sandøy (DN)*
- 12:50 **Hydromorfologiske endringer og virkninger på vannøkologien**
Ingeborg P. Helland, NINA
- 12:50 **Den beste "medisinen for fiskeforsterkningstiltak i Norge; utsetting av fisk, rogn eller grus?**
Bjørn Barlaup, UNIFOB
- 13:10 **Redesign av miljøtiltak for Altalaksen – om kunnskapsgrunnlaget for endelig manøvreringsreglement**
Tor Næsje/Eva Thorstad, NINA
- 14:00 Pause
- 14:30 **Regulering og temperatureffekter som kan avbøtes**
Kjetil Vaskin, Sweco
- 14:45 **Miljøtiltak for å oppnå akseptable miljøvirkninger – småkraftverk**
Gunn Frilund, Sweco
- 15:00 **Småkraft bygd på tilstrekkelig kunnskap om økologiske og miljømessige effekter**
NINA

Det er lagt inn tid til spørsmål og diskusjon mellom foredragene – konferansens endelige program vil vise dette

Restaurering av byvassdrag

Ordstyrer:

Anders Iversen, Direktoratet for naturforvaltning

Foto: Jo H. halleraker

12.30 OSLO

Alna miljøpark – en vandring med vann.

Representant fra Oslo kommune

Jakt på miljøgifter i Alna og Akerselva.

Marit Ruge Bjærke, KLIF/MD

13.15 BERGEN

Heia vann – alle elsker vannet.

Sølve Sondbø, Bergen Kommune

14.00 Pause

14.30 TRONDHEIM

Attraktive byrom med vann.

Birgitte Johannessen, Trondheim Kommune

15.00 OVERVANNSHÅNDTERING

Utfordringer og muligheter.

Bent Braskerud, NVE

15.45 Oppsummering og avslutning

16.00 Slutt og vel hjem

Det er lagt inn tid til spørsmål og diskusjon mellom foredragene – konferansens endelige program vil vise dette

Om konferansen

- **Konferansen fokuserer på miljøtiltak i vann** knyttet til landbruk, vannkraft, fiskeri/ kystvann, fysiske inngrep (vannkraft og samferdsel), vann og avløp samt forurensing fra industri, gruver og havner.

- **Konferansen vil også vektlegge kommunenes sentrale rolle i forvaltningen av vannmiljøet og vannressursene:** muligheter og utfordringer, ansvar og oppgaver, og kommunenes plass i den helhetlige vannforvaltningen.

- **Konferansen markerer starten på** gjennomføringen av tiltak som er foreslått i tiltaksprogrammene

- **Konferansen markerer oppstarten av arbeidet i alle vannområder.**

- **Målet for konferansen er overføring av kunnskap og erfaringer** til praktisk bruk i regional og lokal forvaltning av vann.

- **Målgrupper for konferansen** er kommuner, regionale og sentrale myndigheter, prosjektledere for vannområder, medlemmer i vannregionutvalg, fylkeskommuner, fylkesmannen, konsulenter, forskere, frivillige organisasjoner og andre som har en interesse i forvaltning av vann i Norge.

- **Konferansen vil se på kommunenes og sektormyndighetenes** roller og ansvar . Et viktig tema vil være oppstarten av arbeidet i alle landets vannområder og gi deltakerne en oversikt over planprosessen videre.

Påmelding til konferansen:

Påmelding via skjema på www.vannportalen.no

Konferanseavgift

Begge dager	3000,-
Kun én dag	1500,-

Overnatting per natt på SAS Scandinavia	1395,-
---	--------

Spørsmål om konferansen: vannportalen@dirnat.no

Nasjonal vannmiljøkonferanse arrangeres av de ni direktoratene som samarbeider for gjennomføring av helhetlig vannforvaltning i Norge.

FISKERIDIREKTORATET

Statens landbruksforvaltning
Norwegian Agricultural Authority

DIREKTORATET FOR
NATURFORVALTNING

KLIMA- OG
FORURENSNINGS-
DIREKTORATET

Statens vegvesen

KYSTVERKET

folkehelseinstituttet